

Sygn. akt XIII U 2220/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Młyński
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Kruk

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy Z. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.

o prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek odwołania Z. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.

z dnia 15 października 2014 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu Z. N. prawo do emerytury od dnia 1 sierpnia 2014 r.

Sygn. akt XIII U 2220/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 października 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. odmówił Z. N. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, argumentując, iż do 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie zebranych dowodów organ rentowy przyjął za udowodnione okresy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze 25 lat, 1 miesiąca i 26 dni.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył Z. N., podnosząc, iż ma problem z uzyskaniem sprostowanego świadectwa pracy z uwagi na to, iż Przedsiębiorstwo (...), w którym był zatrudniony, zostało zlikwidowane w latach 90-tych. Podkreślił, że zwrócił się do Archiwum Państwowego w M. celem uzyskania akt osobowych, w których może się znajdować dokumentacja potwierdzająca jego zatrudnienie. Dokumentacji tej jeszcze nie uzyskał.

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, argumentując, iż zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. N. (ur. (...)) od 20 kwietnia 1975 r. posiada prawo jazdy CE (uprawniające do kierowania m.in. samochodami o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony – G., S. (...), J. 315, Kamaz (k. 42, 109 a.s.) Od 15 marca 1977 r. do 30 czerwca 1994 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) (k. 15 tom I a.r.) Przez cały ten okres pracował jako kierowca samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony, przewożąc materiały budowlane czy rury melioracyjne. Nie korzystał z urlopów bezpłatnych ani dłuższych zwolnień lekarskich. (k. 31-32, 109 a.s.)

Odwołujący się złożył w dniu 7 czerwca 2014 r. wniosek o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. (k. 1 tom I a.r.) Do wniosku dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych, wraz z potwierdzającą zatrudnienie w tych okresach dokumentacją. Nie złożył żadnego świadectwa potwierdzającego zatrudnienie w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Z. N. w dniu 23 lipca 2014 r. przedstawił nową dokumentację, związaną z zatrudnieniem poza granicami kraju. (k. 32 tom I a.r.) W dniu 8 sierpnia złożył kolejną nową dokumentację (k. 23 tom II a.r.)

Zaskarżoną decyzją z 15 października 2014 r. pozwany odmówił Z. N. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze uznając za udowodnione okresy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze 25 lat, 1 miesiąca i 26 dni. (k. 27 tom II a.r.)

Odwołujący ukończył 60 lat w dniu 12 lipca 2014 r. Skarżący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. (k. 1 tom I a.r.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowane dokumenty znajdujące się w aktach sprawy oraz w aktach rentowych i osobowych, jak również zeznania odwołującego i świadków – M. K. i J. M., który pracowali z odwołującym i posiadają wiedzę o jego zatrudnieniu wynikającą z bezpośrednich kontaktów pracowniczych, co sprawia, że zeznania te są wiarygodne i można uznać je za wartościowy materiał dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. N. zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Art. 27 powołanej ustawy wskazuje jako dodatkową przesłankę posiadanie okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego co najmniej 25 lat w przypadku mężczyzn.

Wymaga przy tym podkreślenia, iż art. 184 ust. 2 powołanej ustawy został zmieniony przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 637) z dniem 1 stycznia 2013 r. i otrzymał brzmienie, iż emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Zatem wyeliminowana została przesłanka dotycząca rozwiązania stosunku pracy.

Zgodnie dyspozycją art. 32 powołanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. oraz § 3 i 4 ust. 1 pkt. 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, na stanowiskach wymienionych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia (20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym było, iż odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym na dzień 1 stycznia 1999 r., a w dniu 12 lipca 2014 r. ukończył 60 lat. Bezspornie również odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do ustalenia czy odwołujący jest uprawniony do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, tj. czy skarżący spełnia warunek dotyczący posiadania co najmniej 15-letniego okresu stażu pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi to prawo są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy te stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). W myśl art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 473 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. Ten wyjątek od ogólnych zasad wynikających z art. 247 k.p.c. sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe. O ile nieprzedstawienie przed organem rentowym wskazanych przez powołane przepisy dokumentów skutkuje brakiem udowodnienia okoliczności wykonywania pracy w szczególnych warunkach, to już na etapie postępowania sądowego podobne ograniczenia dowodowe nie istnieją. W postępowaniu odwoławczym (sądowym) możliwe jest prowadzenie dowodu za pomocą wszelkich dopuszczalnych środków dowodowych, w szczególności dowodów przewidzianych przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego – np. zeznań świadków (m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 r., sygn. III UZP 5/85). Dlatego też uzasadnione było dopuszczenie przez Sąd dowodu z zeznań odwołującego i współpracujących z nim w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w spornym okresie świadków M. K. i J. M..

Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika jednoznacznie, iż skarżący w kwestionowanym okresie pracy od 15 marca 1977 r. do 30 czerwca 1994 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Prace te stanowiły trwały zakres obowiązków pracowniczych odwołującego.

Wymaga przy tym podkreślenia, iż dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska, a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane (tak m. in. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. III AUa 1192/12). Należy także wskazać, iż dla celów ustalenia pracy w warunkach szczególnych znaczenie ma nie nazewnictwo zajmowanych stanowisk, lecz faktyczne ich zajmowanie. Gdy więc z całokształtu ujawnionych w sprawie faktów wynika, że praca była świadczona w warunkach szkodliwych w okresie nie uwzględnionym w świadectwie pracy, uznać trzeba, iż treść z niego wynikająca została skutecznie podważona w tym zakresie (np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 września 2012 r., sygn. III AUa 766/11).

Zastosowanie powyższych uregulowań prawnych do przyjętych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd prowadzi do wniosku, że praca odwołującego w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od 15 marca 1977 r. do 30 czerwca 1994 r. została uznana przez ustawodawcę za pracę w szczególnych warunkach i zamieszczona w Wykazie A,

Dziale VIII W transporcie i łączności, poz. 2 Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Natomiast zajmowane przez skarżącego stanowisko wymienione zostało w Zarządzeniu Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. MK Nr 10, poz. 77).

Przyczyną decydującą o uznaniu spornego okresu zatrudnienia jako okresu pracy w warunkach szczególnych jest fakt wykonywania przez odwołującego w pełnym wymiarze czasu pracy oraz stale obowiązków pracowniczych w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia, przy czym zarówno przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., jak i przepisy zarządzeń resortowych wyraźnie wskazują, że stanowią pracę w warunkach szczególnych prace wykonywane przez odwołującego w spornym okresie.

Wymaga podkreślenia, iż głównym motywem przyświecającym ustawodawcy w stworzeniu instytucji przewidzianej w art. 184 powoływanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS było założenie, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, dlatego też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2013 r., sygn. III AUa 1310/12).

Zaliczenie odwołującemu w niniejszym postępowaniu spornego okresu, ocenionego przez Sąd jako okres pracy w warunkach szczególnych, powoduje osiągnięcie przez odwołującego wymaganego progu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

To wskazuje, że skarżący spełnił wszystkie przesłanki przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, w tym co do minimum 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach, a brak możliwości przedłożenia odpowiedniego świadectwa pracy nie może pozbawiać odwołującego przysługujących mu uprawnień.

Stosownie do art. 129 ust. 1 powoływanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Trzeba więc uznać, że odwołujący spełnia przesłanki przyznania mu prawa do emerytury od 1 sierpnia 2014 r., tj. od miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek z ostatnią wymaganą dokumentacją.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

SSO Rafał Młyński

ZARZĄDZENIE

(...)